

9 Lotteribeskattning

9.1 Författningar m.m.

Lag (1991:1482) om lotteriskatt, prop. 1991/92:1, SkU 1

Lagändringar

- SFS 1993:491 ändr. 2 §
prop. 1992/93:196, SkU 1992/93:28
- SFS 1994:1001 ändr. 1 §
KrU 1993/94:32
- SFS 1996:588 ändr. 1 §
prop. 1995/96:169, FiU 1995/96:14
- SFS 1997:322 ändr. 1 §, ny 5 §
prop. 1996/97:98, SkU 1996/97:18
- SFS 1998:292 ändr. 1 §
prop 1997/98:140, SkU 1997/98:25
- SFS 1999:357 ändr. 1 §
prop. 1998/99:80, KrU 1998:99:11
- SFS 2002:414 ändr. 2, 4, 5 §§
prop. 2001/02:127, SkU 2001/02:27
- SFS 2003:350 ändr. 1, 2 §§, nya 1 a, 1 b §§
prop. 2002/03:93, KrU 2002/03:8
- Lag (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m., prop.
1991/92:1, SkU 1
- Lagändringar*
- SFS 1992:575 ändr. 1 §
prop. 1991/92:166, SkU 1991/92:33

- SFS 1992:1495 ändr. ikrafttr. best. till 1992:575
prop. 1992/93:50, FiU 1992/93:1
- SFS 1994:1002 ändr. 1 §
KrU 1993/94:32
- SFS 1994:1901 upph. 1992/575
prop. 1994/95:25, FiU 1994/95:1
- SFS 1995:764 ändr. 1 §
prop. 1994/95:173, SkU 1994/95:39
- SFS 2002:415 ändr. 4 §
prop. 2001/02:127, SkU 2001/02:27
- Lotterilag (1994:1000), prop. 1993/94:182, KrU 32
- Lagändringar*
- SFS 1996:860 ändr. 18 §
prop. 1995/96:160, KU 1995/96:29
- SFS 1996:1168 ändr. 3, 4, 6, 16, 17, 19, 20, 25, 27, 32, 35,
36 §§, ny 24a §
prop. 1996/97:7, KrU 1996/97:2
- SFS 1998:1475 ändr. 54 §
prop. 1998/99:29, KrU 1998/99:2
- SFS 1999:358 ändr. 2, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 47, 54 §§, ny
37a §
prop. 1998/99:80, KrU 1998/99:11
- SFS 2000:1252 ändr. 57 §
prop. 1999/2000:124, JuU 2000/01:2
- SFS 2001:270 ändr. 18 §
prop. 1999/2000:55, KU 2000/01:22
- SFS 2001:1044 upph. 6, 16, 17, 19, 20, 24a, 25, 27, 28, 29,
30, 35, 37 a §§
Prop. 2001/02:47, KrU 2001/02:6
- SFS 2001:1045 nya 6, 16, 17, 19, 20, 24a, 25, 27, 28, 29, 30,
35, 37 a §§

- prop. 2001/02:47, KrU 2001/02:6
- SFS 2002:592 upph. 18, 23 §§, rubr. närmast före 18 §;
ändr. 16, 17, 21, 37, 41, 42, 49 §§,
nya 21a, 21b, 21c, 21d §§, rubr. närmast före
21a §
- prop. 2001/02:153, KrU 2001/02:21
- SFS 2003:346 ändr. 16, 38, 54 §§
- prop. 2002/03:93, KrU 2002/03:8
- SFS 2004:1066 ändr. 22, 37 §§
- prop. 2004/05:3, bet. 2004/05:KrU3

Lotteriförordning (1994:1451)

Författningsändring

- SFS 1995:120 ändr. 6 §
- SFS 1998:440 ändr. 8 §
- SFS 1998:1434 ändr. 5 §
- SFS 1999: 361 ändr. 8 §
- SFS 2000:11 ändr. 1, 7, 8 §§; ny 4a §, rubr närmast före
4 a §
- SFS 2000:944 ändr. 5 §
- SFS 2002:758 ändr. 3, 5, 6 §§, nya 4b, 11 §§, rubr närmast
före 11 §
- SFS 2003:608 ny 2 a §
- SFS 2004:1067 ny 4 c §

9.2 Allmänt

Lotteriskatt tas dels ut enligt LSL (se avsnitt 9.4), dels enligt lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m. (se avsnitt 9.5).

9.3 Lotteribegreppet m.m.

Med lotteri avses enligt 3 § LL en verksamhet där en eller flera deltagare kan erhålla en vinst till högre värde än vad var och en av de övriga deltagarna kan få genom

1. lottning, gissning, vadhållning eller liknande förfaranden,
2. marknads- och tivolinöjen,
3. bingospel, automatspel, roulettspel, tärningsspel, kortspel, kedjebrevsspel och liknande spel.

Deltagarna behöver inte erlagga någon insats, ej heller behöver anordnaren åsyfta någon ekonomisk vinning. Således är även rena reklamlotterier eller stimulanslotterier i princip att anse som lotterier. Med reklamlotteri avses ett kommersiellt lotteri anordnat i säljfrämjande syfte. Ett stimulanslotteris huvudsakliga syfte är att sporra till viss verksamhet utan att det ger någon behållning till anordnaren.

När man bedömer om en verksamhet är ett lotteri ska hänsyn tas till verksamhetens allmänna karaktär och inte endast till den större eller mindre grad av slump som finns i det enskilda fallet (3 § andra stycket LL).

Tävlingar anordnade av arbetsgivaren inom ett företag anses inte som lotteri, oavsett om slumpen är avgörande för vinstmöjligheten. Vinsterna anses som anställningsförmåner. Se t.ex. RÅ 1986 ref. 44.

Idrottstävlingar, litterära tävlingar eller tävlingar där utgången är beroende av yrkesskicklighet är inte lotterier. Däremot är tombolalotterier, bingospel och automatspel att anse som lotterier. Svårigheter kan däremot uppstå när det gäller arrangemang där det kan vara svårt att avgöra om utgången beror på ett slump- eller prestationsmoment eller på en kombination av båda. Det kan exempelvis gälla en reklampristävling där det gäller att förutsäga vem som kommer att utföra en viss prestation, t.ex. göra första målet i allsvenskan i fotboll, eller att ange antalet bönor i en burk. Utgången i tävlingar av det här slaget som beror mer på gissningar än på bedömningar baserade på skicklighet har (NJA 1910 s. 98 och NJA 1947 s. 655) bedömts som lotterier.

En annan typ av reklamtävlingar är de som innefattar en kombination av slump- och prestationsmoment. Avgörande för hur sådana tävlingar ska bedömas är i vilken ordning slump- och prestationsmoment förekommer. Lotteriutredningen uttalade i förarbetena (prop. 1981/82:170 s. 30) att arrangemanget totalt sett är att anse som lotteri om prestationsmomentet föregår slumpmomentet, dvs. den slutliga vinnaren utses genom dragning eller dylikt. Tävlingar som inte är lotterier är sådana där deltagarna ska både lösa någon eller

några uppgifter och dessutom skriva en reklamtext. Anordnaren sorterar därefter bort de bidrag som innehåller felaktiga lösningar av den första uppgiften. De kvarstående bidragen granskas och bedöms och de bidrag vars reklamtexter anses ha störst värde erhåller prisbelöningar (jämför RÅ 1958 ref. 3 och ref. 4). Vinsterna i denna typ av tävlingar inkomstbeskattas hos vinnarna. Som lotterier anses däremot rebus- och korsordstävlingar. Vinnarna i dessa tävlingar utses efter lottdragning bland en mängd bidrag med rätta lösningar (jämför RÅ 1961 not. fi 1280). Således kommer i dessa tävlingar prestationsmomentet före slumpens inverkan på utgången.

Nedan redogörs för ett antal avgöranden i vilka det prövats om skattepliktig verksamhet föreligger.

I de första målen har KR i Stockholm utgått från den i förarbetena uttalade principen att avgörande vid bedömningar ska vara företagets allmänna karaktär.

I KR:s i Stockholm dom den 10 juni 1980, mål nr 741-1980, var det fråga om en tävling som gick ut på att sammanställa en aktieportfölj. Deltagaren föreställdes ha 25 000 kr att placera i fem olika aktiebolag. Den som vid tävlingens slut hade uppnått högsta värde på sin aktieportfölj vann tävlingen och utsågs till svensk mästare i aktier. KR ansåg att den allmänna karaktären av tävlingen inte var sådan att tävlingen kunde anses som lotteri.

I det andra fallet, KR:s i Stockholm dom den 28 september 1981, mål nr 4516-1979, skulle deltagarna i tävlingen rösta om "Årets häst". Bland de totalt 52 350 avgivna röstsedlarna togs 50 ut genom lottning. Innehavarna av dessa röstsedlar fick därefter i uppgift att kombinera var sin V65-rad till kommande tävlingsdag. Den deltagare som hade kombinerat den rad som efter visst bedömande kom närmast den ordinarie rätta raden vann en USA-resa för två personer. De övriga 49 tävlande erhöll var sitt årskort till landets trav- och galoppbanor. KR fann att tävlingen innehöll sådana moment av gissning och annan av slumpen beroende anordning att arrangemanget i sin helhet var att anse som lotteri.

Presentkort, värdepapper och dylikt anses utgöra varor.

Vinsterna vid bingospel har också undantagits från lotteriskatt. Det skall dock i sammanhanget observeras att verksamheter kan benämnas bingo trots att de i skattesammanhang ska anses utgöra annat lotteri.

Som ovan uttalats ska skatt inte betalas för vinster som inte uttagits av vinnaren. RR har i RÅ 1:75 behandlat frågan om vinstbevis ska anses som vinster och därmed uttagna då de lämnas till vinnarna. Ett antal slumpvis utvalda besökare vid premiärvisning av ett bolags fartyg erhöll ett vinstbevis, som berättigade innehavarna att få två biljetter för resa med något av bolagets fartyg. Av 212 utdelade vinstbevis löstes endast 188 in mot biljetter. Bolaget hävdade att en beskattningssituation inte uppkom förrän vinstbeviset löstes in mot biljetter, varför skatt endast skulle betalas för de 188 inlösta vinstbevisen. KR ansåg att vinstbevisen var vinster och att de var uttagna redan då vinnarna erhöll vinstbevisen. RR däremot beslutade att vinstbevisen skulle anses uttagna först vid inlösen. Vinstbevisen ansågs först efter utlösen få någon inverkan på lotteriets behållning.

9.4 Lotteriskatt

9.4.1 Skattskyldiga

I 2 § LSL anges att anordnaren av det lotteri, som skatt ska betalas för är skattskyldig. Vilka dessa lotterier är framgår av 1 § LSL. Enligt 1 § första stycket LSL ska skatt betalas för svenskt lotteri. Enligt 1 § andra stycket LSL ska lotteriskatt också betalas för utländskt lotteri som avser vadhållning i samband med hästtävlingar, om undantag medgetts för lotteriet enligt 38 § andra stycket LL, deltagandet sker via en svensk trav- eller galopporganisation och det svenska speldeltagandet undantagits från lotteribeskattning i det land där lotteriet anordnas. I 1 a § LSL anges vilka lotterier som undantas:

1. lotteri som avses i LSP,
2. lotteri som avses i lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.,
3. vinstdragning på här i landet utfärdade premieobligationer,
4. lotteri som har anordnats av sådan sammanslutning som avses i 15 § LL, dvs. av ideell förening eller därmed jämställd juridisk person,
5. sådant lotteri och sådant spel enligt kasinolagen (1999:355) som har anordnats av företag som i sin helhet, direkt eller indirekt, ägs av staten, eller
6. lotteri, där vinsterna inte utgörs av pengar.

Skattskyldigheten inträder vid vinstdragningen eller – om denna ägt rum före lottförsäljningen – vid utgången av lottförsäljningstiden. Med vinstdragning avses i fråga om vadhållning det förfarande varigenom vinsterna bestäms, se 3 § LL.

Sammanfattningsvis innebär dessa bestämmelser, såvitt nu är av intresse, att skatt enligt LSL exempelvis betalas av ATG men inte av Svenska Spel och inte heller av folkrörelser som anordnar lotterier, se prop. 2002/03:93 s. 20.

9.4.2 Beskattningsunderlag och skattesats

Skatten utgör enligt 1 b § LSL 36 procent av den behållning som återstår sedan de till vinnarna i lotteriet utbetalade sammanlagda vinsterna avräknats från de sammanlagda insatserna. Vid bestämmande av behållningen av det utländska skattepliktiga lotteriet ska endast insatser och vinster som hänför sig till det svenska speldeltagandet beaktas. Enligt 1 b § tredje stycket LSL avses med utbetalade vinster de vinster som betalats ut inom 90 dagar från skattskyldighetens inträde. Redovisningen måste alltså ske vid två tillfällen för varje lotteri. Vid det första tillfället redovisas skillnaden mellan de sammanlagda insatserna och de sammanlagda vinsterna enligt vinstplan eller annat beslut om att viss andel av insatserna ska betalas ut som vinster (5 § 1 LSL). Vid det andra tillfället redovisas de vinster som inte har blivit utbetalda inom 90 dagar från skattskyldighetens inträde (5 § 2 LSL).

9.4.3 Registrering

Av 3 kap. 1 § första stycket 6 SBL framgår att Skatteverket ska registrera den som är skattskyldig och redovisningskyldig enligt LSL.

9.5 Skatt på vinstsparande m.m.

9.5.1 Skattskyldiga m.m.

Enligt 1 § lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m. ska skatt betalas till staten för penningvinst vid vinstdragning i sådant vinstsparande anordnat av bank eller sparkassa som utgör svenskt lotteri och för sådant lotteri som avses i 21 § LL.

Enligt 21 § LL får det, i samband med utgivandet av en tryckt periodisk skrift, utan tillstånd anordnas ett egentligt lotteri där pristagare utses i en tävling som har anordnats i skriften, om

1. det som villkor för att delta i lotteriet inte fordras att skriften innehas eller att insats betalas, och

2. värdet av högsta vinsten uppgår till högst 1/60 basbelopp.

Skattskyldigheten inträder vid vinstdragningen enligt 2 § lagen om skatt på vinstsparande m.m.

9.5.2 Skatteplikt och skattesats

Skatteplikt föreligger för de penningvinster, som utfaller vid dragning i vinstsparande eller tidningslotterier. Vad som utgör penningvinst har berörts under avsnitt 9.3.

För vinst som inte avhämtats av vinnaren ska skatt inte betalas enligt 1 § fjärde stycket lagen om skatt på vinstsparande m.m.

Skattesatsen utgör 30 procent av vinstens värde inklusive skatt. Det motsvarar 42,86 procent på vinstens värde exklusive skatt. För vinst i tidningslotteri anordnat enligt 21 § LL ska skatt inte betalas med högre belopp än att 100 kr återstår av vinsten enligt 1 § andra stycket lagen om skatt på vinstsparande m.m. Denna begränsning finns inte för skatten på vinst vid vinstdragning i bank eller sparkassa.

9.5.3 Återbetalning av skatt

Betald skatt för vinst, som inte avhämtats av vinnare inom föreskriven tid, återbetalas efter ansökan till den skattskyldige efter beslut av Skatteverket. På återbetalat belopp lämnas inte ränta enligt 3 § lagen om skatt på vinstsparande m.m.